

Sygn. akt VII U 1618/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Łaciak

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 r. w Warszawie

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

przy udziale (...) Klubu Sportowego (...) w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania E. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 8 września 2015 r. znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca E. M. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie stosunku pracy w (...) Klubie Sportowym (...) w W. od dnia 04 maja 2015 roku.

UZASADNIENIE

E. M. w dniu 14 września 2015 r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 8 września 2015 r., nr: (...) stwierdzającej, iż od dnia 4 maja 2015 r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek - (...) Klubu Sportowego (...). Ubezpieczona wniosła o zmianę ww. decyzji poprzez uznanie, iż podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 4 maja 2015 r. Ponadto wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy prowadzonych przez organ rentowy, z zeznań świadków oraz dokumentów wskazanych w odwołaniu (k. 2-5 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. o jego oddalenie. Organ rentowy wskazał, że umowa pomiędzy odwołującą a zainteresowaną nie została zawarta w celu faktycznego świadczenia pracy, a miała na celu jedynie uzyskanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Ponadto po dokonaniu analizy dokumentów zgromadzonych w toku postępowania organ rentowy stwierdził, że stanowisko ubezpieczonej powstało z dniem rozpoczęcia przez nią pracy, a pracodawca nie przyjął do pracy nowej osoby, która przejęłaby jej zakres obowiązków.

W konkluzji uzasadnienia organ rentowy stwierdził, iż umowa o pracę została zawarta dla pozorów w rozumieniu art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. z naruszeniem zasad współżycia społecznego w myśl art. 58 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. jedynie w celu uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (k. 8-9 a. s.).

Sąd w postanowieniu z dnia 15 grudnia 2015 r. na podstawie art. 477⁽¹¹⁾ k.p.c. zawiadomił (...) Klub Sportowy (...) o toczącym się postępowaniu (k. 20 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W związku z koniecznością ustalenia okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. pismem z dnia 15 lipca 2015 r. zawiadomił odwołującą i zainteresowanego o wszczęciu postępowania, zmierzającego

do stwierdzenia i ustalenia obowiązku ubezpieczeń społecznych oraz prawidłowych podstaw wymiaru składek za ubezpieczoną E. M. zatrudnioną przez płatnika składek (...) Klub Sportowy (...). Jednocześnie organ rentowy wezwał do złożenia dokumentów zgłoszeniowych świadczących o faktycznym wykonywaniu przez nią pracy na rzecz spółki (akta ZUS).

W dniu 4 maja 2015 r. (...) Klub Sportowy (...) zawarł z odwołującą umowę o pracę na stanowisku specjalisty ds. biurowo-administracyjnych i promocji na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 4210,80 złotych brutto. W załączniku do umowy o pracę wskazano, że do obowiązków pracowniczych ubezpieczonej należy kierowanie pracami w klubie, pracownikami

i zleceńbiorcami; prowadzenie dokumentacji Stowarzyszenia, prowadzenie korespondencji; obsługa kancelaryjno-techniczna Walnego Zgromadzenia Członków oraz posiedzeń Zarządu; przygotowywanie materiałów na Walne Zebranie Członków oraz posiedzenia Zarządu; sporządzanie protokołów z posiedzeń organów Stowarzyszenia; prowadzenie dokumentacji Walnego Zebrania Członków Zarządu; prowadzenie rejestru uchwał organów Stowarzyszenia; sporządzanie odpisów uchwał Walnego Zebrania Członków i wydawanie ich uprawnionym organom; prowadzenie dokumentacji członkowskiej; prowadzenie archiwum Stowarzyszenia; realizowanie innych zadań zleconych przez Zarząd klubu; przygotowywanie dokumentacji księgowej dla firmy zewnętrznej; nadzór nad kalendarzem treningów; nadzór

i rozliczenie wszystkich wyjazdów klubowych, zawody, zgrupowania, szkolenia; obsługa strony internetowej klubu i F., aktualizacja danych; poszukiwanie nowych placówek do realizacji zadań statutowych Klubu; poszukiwanie innych form finansowania Klubu

i zawodników (dotacje i sponsorzy); poszukiwanie i obsługa akcji promocyjnych Klubu, pikniki, imprezy plenerowe i inne; przygotowywanie ofert konkursowych (dotacje)

i sponsorskich; prowadzenie wszystkich prac związanych z organizacją zgrupowań letnich

i zimowych w Klubie (poszukiwanie baz noclegowych, przygotowanie programów, poszukiwanie transportu, przygotowanie ofert, kalkulacje kosztów i inne prace zlecone przez Zarząd Klubu); przygotowywanie materiałów promocyjnych dla Klubu (ulotki, plakaty, odzież klubowa i inne); współpraca z placówkami gdzie prowadzone są treningi, nadzór nad dokumentacją; współpraca z firmami zewnętrznymi (drukarnie, graficy i inni); przygotowywanie akcji naborowych i pokazów sportowych w nowych placówkach (akta ZUS).

Odwołująca została zgłoszona przez płatnika składek do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego w dniu 8 maja 2015 r. (akta ZUS).

Odwołująca w dniu 4 maja 2015 r. uzyskała zaświadczenie lekarskie, którym została uznana za zdolną do wykonywania pracy na stanowisku specjalisty ds. biurowo-administracyjnych i promocji (akta ZUS).

Ubezpieczona uzyskała również zaświadczenie z dnia 11 kwietnia 2015 r. o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy celem zaznajomienia pracownika

z podstawowymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy zawartymi w Kodeksie pracy (akta ZUS).

Odwołująca podpisywała listę obecności począwszy od dnia 4 maja 2015 r. do dnia

3 czerwca 2015 r. (akta ZUS);

Z listy płac za okres od maja 2015 r. do czerwca 2015 r. oraz z potwierdzenia wykonania przelewów wynika, iż ubezpieczona otrzymywała osiągnięte wynagrodzenie wynikające z podpisanej umowy o pracę (akta ZUS).

W oparciu o powyższe ustalenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na podstawie art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 i art. 38 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 58 § 2 i art. 83 § 1 k.c. oraz art. 22 § 1 i art. 300 k.p. wydał decyzję w dniu 8 września 2015 r., nr: (...) stwierdzającej, iż od dnia 4 maja 2015 r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek - (...) Klubu Sportowego (...). Organ rentowy stwierdził, że stanowisko ubezpieczonej powstało z dniem rozpoczęcia przez nią pracy, a pracodawca nie przyjął do pracy nowej osoby, która przejęłaby zakres obowiązków odwołującej. Ponadto wskazał, iż płatnik oprócz zgłoszenia do ubezpieczenia odwołującej, zgłosił jeszcze C. M. oraz R. M.. W konkluzji uzasadnienia organ rentowy stwierdził, iż umowa o pracę została zawarta dla pozorów w rozumieniu art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. z naruszeniem zasad współżycia społecznego w myśl art. 58 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. jedynie w celu uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (akta ZUS).

Odwołująca świadczyła pracę na rzecz (...) Klubu Sportowego (...)w pełnym wymiarze czasu pracy, w godzinach od 8.00 do 16.00

w domu. Od momentu nawiązania stosunku pracy pomiędzy odwołującą, a (...) Klubem Sportowym (...), realizowała ona swoje obowiązki wynikające z umowy o pracę. Odwołująca kontaktowała się z kontrahentami, czemu wyraz dały wydruki korespondencji e-mailowej oraz dokumenty dotyczące oferty sponsorskiej. Ubezpieczona wydawała również decyzje w imieniu płatnika składek. E. M. postanowiła min. o zwolnieniu z opłacania składek w miesiącach lipcu i sierpniu 2016 r. M. M.. Ubezpieczona zwracała się także z podaniem o wynajęcie małej sali gimnastycznej do treningów. Odwołująca podpisywała też liczne faktury na zakup sprzętu

i towaru, który pozwalał na rozwijanie się firmy, w której świadczyła obowiązki pracownicze. E. M. była służbowo podległa wiceprezesowi G. L.

i prezesowi R. M.. Po odejściu odwołującej na zwolnienie lekarskie, jej obowiązki wykonywane były przez firmę zewnętrzną, reprezentowaną przez M. B. (1) . Ubezpieczona przekazała dokumentację stowarzyszenia oraz wykonywane wcześniej przez nią prace (akta ZUS, dokumentacja - k. 28 a. s., umowa o współpracę z firmą (...), zeznania świadków G. L., M. B. (2), R. K. i M. B. (1) oraz zeznania odwołującej

i R. M. w charakterze stron - k. 43-44, 72 i 88-90 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt rentowych oraz na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, przesłuchania odwołującej, zainteresowanego oraz zeznań świadków.

Powołane przez Sąd dowody z dokumentów,

w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny.

Jednocześnie Sąd dał wiarę zeznaniom świadków G. L., M. B. (2), R. K. i M. B. (1). Zdaniem Sądu złożone zeznania były logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniały. Potwierdzały one wersję przedstawioną przez odwołującą i zainteresowanego, przynajmniej w części dotyczącej tych okoliczności, które były świadkom znane. Świadkowie potwierdzili fakt wykonywania pracy przez ubezpieczoną w zainteresowanym stowarzyszeniu na stanowisku specjalisty ds. biurowo-administracyjnych i promocji.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 8 września 2015 r., nr: (...) jest uzasadnione i podlega uwzględnieniu.

Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było to, czy odwołująca od dnia 4 maja 2015 r. podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Klubu Sportowego (...). Aby tę kwestię rozstrzygnąć, należało dokonać szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 j.t.) zwanej dalej „ustawą”.

Art. 6 ust 1 pkt 1 ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

W myśl art. 13 pkt 1 ww. ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, tj. pracownicy – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Zgodnie z cytowanym przepisem art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – ubezpieczeniu społecznemu podlegają pracownicy. Stosownie zaś do zawartej w art. 2 k. p. definicji – pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie m.in. umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k. p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem.

W świetle art. 58 § 1 i § 2 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

W świetle art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich.

W niniejszej sprawie organ rentowy wskazał na nieważność umowy zawartej między odwołującą a zainteresowanym stowarzyszeniem, która jest niezgodna z zasadami współżycia społecznego jako naczelną przesłankę odmowy podlegania ubezpieczeniom społecznym przez E. M. z tytułu zatrudnienia od dnia 4 maja 2015 r. W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, zatrudnienie ubezpieczonej nie było pozorną czynnością mającą na celu obejście przepisów prawa. Należy podzielić stanowisko odwołującej, iż zamiarem stron umowy o pracę było świadczenie pracy, a nie uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Sąd Okręgowy badając stan faktyczny sprawy, miał głównie na uwadze przesłanki zachodzące w dyspozycji art. 22 k.p. charakteryzujące stosunek pracy, jakimi są osobiste wykonywanie pracy przez ubezpieczoną, podporządkowanie pracownicze i otrzymywane wynagrodzenie stanowiące ekwiwalent wykonanej pracy.

Sąd doszedł do przekonania, że zatrudnienie odwołującej w charakterze specjalisty ds. biurowo-administracyjnych i promocji było uzasadnione dla stowarzyszenia. Ubezpieczona w toku postępowania sądowego wskazała, iż z wykształcenia jest technikiem ekonomistą oraz posiada bogate doświadczenie w zakresie sprzedaży, koordynacji działu handlowego oraz doświadczenie na stanowisku menedżera. Wbrew twierdzeniom organu rentowego, zdaniem Sądu związek małżeński odwołującej i jednego z przedstawicieli stowarzyszenia (...) Klubu Sportowego (...), nie świadczy

o pozorności zawartej umowy. Obowiązujące przepisy nie zabraniają spółkom zatrudniać w pracy osób należących do rodziny.

Odwołująca zatrudniona była na stanowisku specjalisty ds. biurowo-administracyjnych i promocji na czas nieokreślony od dnia 4 maja 2015 r. z wynagrodzeniem 4210,80 złotych brutto. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie Sąd zważył, że ubezpieczona faktycznie świadczyła pracę na ww. stanowisku. Potwierdziły to dokumenty złożone przed organem rentowym w postaci umowy o pracę, zakresu obowiązków pracownika, zaświadczenia lekarskiego dopuszczającego do pracy, zaświadczenia o ukończeniu szkolenia BHP, listy obecności za maj i czerwiec 2015 r., listy płac, potwierdzenia wypłaty wynagrodzenia, korespondencji e-mailowej oraz licznych faktur podpisanych przez ubezpieczoną.

Ponadto odwołująca przekazała dokumentację stowarzyszenia oraz swoje obowiązki spółce, z którą firma nawiązała współpracę po powstaniu niezdolności do pracy E. M.. W związku z tym, nie może ostać się argument organu rentowego dotyczący nieprzekazania przez osoby zarządzające firmą zakresu obowiązków innemu pracownikowi, gdyż obowiązki te wykonywała zewnętrzna firma. Także zeznania świadków zawnioskowanych w niniejszej sprawie potwierdziły wykonywaną pracę przez odwołującą, ponieważ świadkowie posiadali z nią bieżący kontakt. Zgodnie z zeznaniami stron, które Sąd uznał w całości za wiarygodne, wynika, że istniał stosunek nadzorczy i odwołująca podlegała G. L. oraz swojemu mężowi, którzy kontrolowali jej pracę w zakresie realizacji poszczególnych czynności. Również przesłanka, iż odwołująca była w ciąży w momencie podpisania umowy nie może świadczyć o pozorności umowy, gdyż obowiązujące przepisy prawne nie zabraniają kobietom w ciąży podejmować zatrudnienia.

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, zatrudnienie ubezpieczonej nie było pozorną czynnością mającą na celu obejście przepisów prawa. Należy podzielić stanowisko odwołującej i zainteresowanych, iż zamiarem stron umowy o pracę było świadczenie pracy, a nie uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Z uwagi na materiał dowodowy zgodnie z którym Sąd przyjął, że odwołująca faktycznie świadczyła pracę, gdzie nie został pogwałcony żaden z obowiązujących przepisów prawa charakteryzujących stosunek zatrudnienia, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. należało zmienić zaskarżoną decyzję uznając, że E. M. jako pracownik u płatnika składek (...) Klubu Sportowego (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 4 maja 2015 r.

Zarządzenie: (...)